

правове поняття, є єдиним і обов'язковим для будь-яких суб'єктів пізнання права — вчених-юристів, працівників суду, прокуратури, органів внутрішніх справ, посадових осіб, громадян.

Правові акти України суттєво впливають на застосування слів і термінів та їх написання. У зв'язку з цим удосконалення законодавства, всієї правової системи держави вимагає активізації роботи з питань мови державно-правових актів.

Список використаних джерел

1. Люблинский П. И. Техника, толкование и казуистика уголовного кодекса. – Пг., 1917.– 157 с.

Гальонкіна Ю. С., аспірант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ

ЮРИДИЧНА ОСВІТА У ПЛОЩИНІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПІДХОДУ

Соціокультурний підхід – методологічний підхід у гуманітаристиці, який акцентує увагу на розумінні культури як широкого комплексу соціальних явищ, які становлять собою результати і засоби суспільного функціонування та розвитку. Це не лише наука, мистецтво, система освіти та інші духовно-творчі інститути й відповідна їм діяльність, а весь комплекс матеріальної культури. Соціокультурний підхід складався протягом тривалого періоду. На першому етапі (кінець XVIII – кінець XX століття) соціокультурне усвідомлювалося лише як наслідок історичного розвитку суспільства, як його продукт. Людина постає творцем культурного світу, але не його продуктом, результатом власне культури. П. Сорокіна заслужено вважають засновником соціокультурного підходу, який дослідник обґрунтував і розвинув у фундаментальній чотири томній праці «Соціальна і культурна динаміка» (1937 р.). Одна з найглибших думок П. Сорокіна набула вияву в його тезі:

особистість, суспільство і культура – як нерозривна тріада, що означає існування трьох складових людського світу: особистості, суспільства, культури. Вони не впливають одна з іншої та не зводяться одна до одної – в цьому сенсі вони паритетні. Водночас вони нерозривно взаємопов'язані, взаємопроникні.

На пострадянському просторі найбільш значущою є концепція соціокультурного підходу А. Ахієзера, в основі якої теза про те, що якими б мотивами, прихованими (підсвідомими) або явними, не керувалася у своїй діяльності людина, термінами якої б науки ці мотиви не було описано, – усе це фіксує культура. Культуру можна розуміти як текст, у якому закріплено мотивацію людей, причому самі люди можуть цього не усвідомлювати. Причому варто зазначити, що соціокультурний підхід не заперечує економічного, психологічного та інших факторів, утім пріоритетним є аналіз культури, яку трактовано як програму діяльності суб'єкта. Культура є багатошаровою, ієрархічною, внутрішньо суперечливою. Але найважливіше, чільне місце в ній посідає програма діяльності суб'єкта [1]. У повсякденному житті люди діють відповідно до історично сформованого змісту культури. Соціокультурний підхід робить центром уваги людину активну – істоту багатомірну, котра одночасно є біо/соціокультурним феноменом і суб'єктом дії.

Культуру слід розглядати як двокомпонентну структуру: ядро культури і захисний пояс. Ядро культури концентрує в собі норми, стандарти, еталони і правила діяльності, а також систему цінностей, вироблених реальною історією конкретного етнічного, професійного чи релігійно-культурного цілого. Ці специфічні стандарти і правила пов'язані з долею спільноти, її перемогами і поразками, реальними умовами, за яких воно формувалося, специфікою навколишнього природного середовища, національними звичками, адаптаційними процесами і тими цивілізаційними умовами, у яких спочатку формувалося це ядро. Головною функцією ядра є збереження самоідентичності соціуму, що можливо лише за високої стійкості та мінімальної мінливості культурного ядра. На думку

А. Ракитова, ядро виконує функцію свого роду соціальної ДНК, що зберігає інформацію про історію, етапи формування, умови життя і діяльності та етнічного потенціалу. Інформація, акумульована в ядрі через систему *виховання та освіти*, транслюється від покоління до покоління. Саме таким чином передається національна свідомість, самоідентифікація індивіда зі своєю нацією і спільністю [3].

Своєю чергою, Н. Гудкова відзначає: «Освіта є найважливішою складовою культури..., відбувається трансляція культурного досвіду поколінь. Культурна функція освіти визначена цілями соціалізації людини, формуванням творчих здібностей особистості, передачею духовних цінностей і соціальних норм. Ця функція набуває особливого звучання в епоху глобалізації соціального життя, оскільки стабілізує розвиток соціальних інститутів. Освіта відтворює культуру у всьому розмаїтті загальнолюдського, національного та особистісного її змісту, і при цьому формує і задовольняє потреби людей в духовних цінностях, наукових знаннях, ідеалах, сенсах та інших світоглядних елементах, необхідних для становлення особистості» [2].

Сучасна юридична освіта є невід'ємною складовою суспільного життя, а отже одним з елементів соціально-культурного буття людини, вона є похідною від світоглядно-ідеологічного універсуму кожної культури, перебуваючи суто в людській репрезентації (не у формі бездушних положень і норм, а лише в реальній життєвій практиці певної людської спільноти).

Список використаних джерел

1. Ахиезер А. С. Россия: критика исторического опыта (Социокультурная динамика России). От прошлого к будущему. М.: Новый хронограф, 2008. 938 с.
2. Гудкова Н. Идеал образованного человека в истории культуры: дис. ... канд. филос. наук: 24.00.01. Тюмень, 2006. 135 с.
3. Ракитов А. И. Новый подход к взаимосвязи истории, информации и культуры: пример России // Вопросы философии. 1994. № 4. С. 14–34.